Ny reglering av offentlig säljverksamhet – fokus på kommunal verksamhet

5 november 2026

Martin Bäckström

Enhetschef, Konkurrensverket

Bakgrund

- Konfliktyta när offentliga och privata aktörer konkurrerar
  - Utgångspunkt: när det allmänna verkar på ”det egentliga näringslivets område”
  - Olika förutsättningar (konkurs, ändamål m.m.)
  - Konkurrensneutralitet
- Konkurrensrådet – 2000
- Konfliktlösningsregeln – 2010
- LOS – 2026

Liknande problem över åren

- Underprissättning – marknadsstörande pris under kostnader
- Diskriminering – gynna t.ex. sin egen verksamhet
- Förfaranden som är selektiva
- Vägran att ge tillträde till viss infrastruktur
- Sammanblandning av myndighetsutövning och säljverksamhet
- Verksamheten som sådan pga. fördelar
  - Subventioneras med allmänna medel
  - Låga eller inga avkastningskrav
  - Informationsöverläge

Skillnader

- Ständigt gällande förbud
- Sänkt tröskel för effekt
- Sanktionsavgift
- Särredovisning, utvärdering
- Verksamhetsförbud staten
- KKV får beslutanderätt
- Prövning i förvaltningsdomstol

Likheter

- Offentlig aktör
- Begreppet säljverksamhet
- Kommunala kompetensen
- Försvarbart från allmän synvinkel
- Förelägga att upphöra

KONKURRENSVERKET
Swedish Competition Authority

Ärenden som KKV drivit i domstol

- Räddningstjänst Dala mitt – tillträda till övningsfält (förfarande)
- Skellefteå buss – beställningstrafik (verksamheten)
- Strömstad kommun – gym och spa (verksamheten)
- Borås kommun – anläggningstjänster (verksamheten)
- Växjö kommun – fjärrvärmekrav vid markförsäljning (förfarande)
- Mälarenergi – bredbandstjänster (verksamheten)
- Hässleholms kommun – markavtal för fibernedläggning (förfarande)

Innehållet i LOS

KONKURRENSVERKET
Swedish Competition Authority

Ramarna: offentlig säljverksamhet (2 §)

- Offentlig aktör
  - Statlig eller kommunal myndighet
  - En beslutande församling i en kommun eller i en region
  - Ett offentligt företag eller
  - En sammanslutning av ovanstående aktörer
- Säljverksamhet
  - Tillhandahållande av varor, tjänster eller andra nyttigheter på marknaden
  - Försäljning till den egna verksamheten omfattas **inte**
  - Myndighetsutövning omfattas **inte**

Kärnan i LOH – förbudet (3 §)

1. Förbudet: Otillbörligt sätt påverkar möjligheterna för privata företag att bedriva verksamhet på marknaden
2. Undantag 1: Lagstöd
3. Undantag 2: Försvarbart från allmän synpunkt

Utvärdering (4 §)

- Krav på utvärdering införs
- Genomlysning av säljverksamheten
  - Vilken verksamhet bedrivs i konkurrens med privata företag?
  - Finns direkta eller indirekta subventioner?
  - Finns sammanblandning med myndighetsutövning?
- Om ett offentligt företag ingår i en koncern får utvärderingen genomföras av moderföretaget.
- Träder i kraft 1 januari 2027 men valfritt när, inom fyra år, som första utvärdering sker

Särskild redovisning (5 §)

- Årlig särskild redovisning för säljverksamhet, träder i kraft 1 januari 2027
  - Gäller inte offentliga företag
  - Gäller inte säljverksamhet av tillfällig natur eller av mindre omfattning
  - Gäller inte om det finns andra avvikande bestämmelser om särskild redovisning
- Redovisningen ska innehålla
  - Beskrivning av säljverksamhetens organisation och finansiering
  - Redovisning av intäkter och kostnader skilt från intäkter och kostnader i annan verksamhet.
  - De principer och metoder som tillämpas för beräkning av och fördelning av intäkter och kostnader för olika verksamheter.

Bikupa 1: Vilket behov av vägledning behöver ni?

KONKURRENSVERKET
Swedish Competition Authority

Konkurrensverkets arbete med offentlig säljverksamhet

KONKURRENSVERKET
Swedish Competition Authority

Arbetet med LOS – fyra delar

- Tillsyn i enskilda fall
- Föreskrifter
- Vägledning på annat sätt, t.ex. ställningstaganden
- Kommunikation
  - Träffat och kommer träffa många aktörer
  - Webbinarier i egen regi

1. Övergripande information om tips vi fått in

- Ca 30 anmälningar – färre än förväntat utifrån tonläge m.m.
- Få företag som anmäler och få tydliga indikationer på att företag skadas
- Tipsen är av upplysningskaraktär
  - ”säljverksamhet x bedrivs, den kan vara otillbörlig utifrån y”
  - Mer likt uppgifter för kommunens revisorer
- Men vi har fått in fler skarpa tips

1. Spa och behandling i Örnsköldsvik

SALTGROTTA

Upplev känslan av viktlöshet i vår saltgrotta och låt det salta vattnet bära dig till total avkoppling. Perfekt för en stunds meditation i lugn och ro.

Om Saltgrotta

TAO SENSA

Vandra över stenarna där varje steg ger liv åt kroppens sinnen

Om Tao Sensa

TEPIDARIUM

Koppla av i vårt lågtempere
sinnet med vacker konst

Om Tepidarium

KONKURRENSVERKET
Swedish Competition Authority

1. Ställplatser i Lysekil

Fiskhamnen, 19 platser

Fiskhamnen

Valbodalen, 83 platser

Kolholmarna, 38 platser

Mycket låga dygnsavgifter
Avgift för husbilsparkering (utdrag ur Kommunfullmäktiges budget)
Priser fr.o.m. 2026-01-01. Alla priser är inklusive moms.

Per dygn	
För- och eftersäsong (vecka 1 - 23 samt vecka 34 - 52)	280 kr
Högsäsong (vecka 24 – 33)	310 kr

Betydande konsekvenser
Kommunens campingverksamhet får givetvis uppenbara konsekvenser för övriga företag inom turistbranschen. Husbilsägare som kommer till Lysekil subventioneras av kommunens skattebetalare. Det är omöjligt att ha så låga dygnsavgifter som Lysekils kommun.

1. Effekter

Konferens på Kreativum kan strida mot lagen: "Vet inte var vi landar"

Konkurrensverket kritiserar Samhall för prissättning av städning i matbutiker

Konkurrensverket konstaterar att Samhall enligt preliminärt resultat sysslat med tydlig underprissättning gällande städning i ett stort antal livsmedelsbutiker. Dock gör rådande regelverk det inte ändamålsenligt för Konkurrensverket att ingripa mot en statlig aktör och avslutar därför ärendet.

Samhall får kritik av Konkurrensverket. Foto: Oskar Omne / Samhall

MALÅ

Ny lag ger effekt – Tjamstan är till salu: ”Knuff i ryggen”

Kommunen tvingas stänga sitt gym efter lagändring

Klippan

Kommunens gym i Ljungbyhed stänger om två veckor. Det efter en ny lag som förbjuder kommunen att driva verksamheten. Nu erbjuds medlemmarna andra alternativ.

kunna utöva otillbörlig konkurrens gentemot privata aktörer.

Även om gymmet i Ljungbyhed stänger kan kommunen fortsatt ha gymanläggning på kommunens badhus, eftersom det ingår i badanläggningens medlemskap och är en del av friskvården badhuset erbjuder.

På Stora torg står en av laddstolparna som C4 Energi nu ska sälja. FOTO: LASSE OTTOSSON

Dörren stängs för restaurangerna: ”Vill inte bryta mot lagen”

KONKURRENSVERKET
Swedish Competition Authority

2. Föreskrifter

- Föreskrifter om särredovisning påbörjats
  - Projekt som går i full fart
  - Möten med Statskontoret, Svenskt näringsliv och SKR har hållits
  - Mål 1: utkast för externt konsultation under november
  - Mål 2: färdiga föreskrifter så snart som möjligt efter mål 1 uppfyllts
  - Knäckfrågor: graden av detaljstyrning i föreskrifterna samt avvägningar mellan olika marknadssegment)
- Föreskrifter om utvärdering ligget i kölvattnet

3. Ställningstaganden

- Ställningstagande: hur vi skulle bedöma frågan om den blev föremål för vår tillsyn
- Inget pågående arbete just nu
- Kommer inte påbörja arbete innan föreskrifterna är klara
- Enhetschefens bubblarlista:
  - Kommunala fritidsbanker
  - Försäljning mellan statliga myndigheter (jfr Konkurrensverkets Ställningstagande 2018:1)
- Förslag på lämpliga ämnen är alltid välkommet

4. Kommunikation

- Webbplatsen byggs löpande upp
- Fortsatt fokus på externa möten/träffar
  - Bred spridning till framförallt offentliga aktörer
  - Ingen planerad turné just nu
- Enkätundersökning under hösten 2026
  - Undersöka privata företags upplevelse av offentlig säljverksamhet
  - Två syften:
    - Kunskapshöjande i den centrala målgruppen
    - Underlag för framtida jämförelser och utvärderingar

Bikupa 2: spontana tankar - vilka effekter får LOS för din kommun?

KONKURRENSVERKET
Swedish Competition Authority

Slut, frågor?

KONKURRENSVERKET
Swedish Competition Authority